

Kantoor van afgifte: 2800 Mechelen 1

P 309638

PB-PP
BELGIË(N) - BELGIQUE

Nieuwsbrief Mossen en Lichenen - Planten - Paddenstoelen

21^e jaargang nr.3 september 2021

Verschijnt driemaandelijks

Afzendadres:
Coxiestraat 11
2800 Mechelen
studie@natuurpunt.be
www.natuurpunt.be

natuurpunt

V.u. Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

Deze nieuwsbrief wordt gratis toegestuurd aan alle geïnteresseerden.
Wens je de nieuwsbrief op regelmatige basis te ontvangen, meld je dan aan op

<https://www.natuurpunt.be/pagina/plantaardig-nieuws>

Veel leesplezier!

**De volgende nieuwsbrief zal eind december verschijnen.
Artikels en kalenders kun je tot 1 december insturen naar
Roosmarijn.steeman@natuurpunt.be**

**Wil je ons financieel steunen dan kan dat. Giften vanaf 40€ zijn
fiscaal aftrekbaar.**

**Storten kan op rekening nr.: BE12 230-0524745-92 met vermelding
van de volgende projectnummers:**

- *Natuurstudie algemeen110-01*

- Plantenwerkgroep2351
- Paddenstoelenwerkgroep2301
- Mossenwerkgroep2201

INHOUD

Digitale paddenstoelenpluk 2021	4

Nieuwsbrief Mossen & Lichenen

WBL – Werkgroep Bryologie en lichenologie	7
Limburgse werkgroep voor Lichenologie	8

Nieuwsbrief Planten

Plantentuin Meise en Natuurpunt zamelen samen zaden in van bedreigde plantensoorten	11
Het akkerboek, ontwikkeling en beheer van kruidenrijke akkers	12
Nova Flora Neerlandica	13
State of the world's trees report	14
Nationale werkgroep Botanie	15
Plantenwerkgroep Gent	18
Plantenwerkgroep Vlaamse-Ardennen plus	23
Plantenwerkgroep Natuurpunt de Wielwaal	23
Plantenwerkgroep Ogentroost	28
Plantenwerkgroep Genk	30
Plantenwerkgroep Oost-Brabant	30

Nieuwsbrief Zwammen

Paddenstoelenseizoen vroeg gestart met nieuwe topvondsten voor Vlaanderen	34
Paddenstoelenwerkgroep Landchap De Liereman	35
Paddenstoelenwerkgroep Zuid-West-Brabant	35
Brugse Mycologische werkgroep	36
Mycologia Zuid-West-Vlaanderen	36

Digitale paddenstoelenpluk 2021

Vanaf 1 oktober gaan we weer digitaal paddenstoelen plukken tot 30 november. In deze periode proberen we iedereen aan te moedigen om zoveel mogelijk op zoek te gaan naar paddenstoelen.... zodat we samen zoveel mogelijk soorten kunnen spotten op zoveel mogelijk plaatsen in Vlaanderen.

De digitale paddenstoelenpluk was vorig jaar een groot succes met meer dan **500.000 paddenstoelfoto's** die geïdentificeerd werden via **ObsIdentify** waarvan er **215.737 terecht kwamen in waarnemingen.be**.

Maar liefst **7322 waarnemers** deden mee aan de Digitale Paddenstoelenpluk door waarnemingen in te voeren in waarnemingen.be en daarnaast werden de mooiste foto's gepost op Facebook en Instagram.

Het validatieteam, dat momenteel uit **18 paddenstoelenkenners** bestaat, kon samen **111.804 waarnemingen valideren van 1824 soorten**.

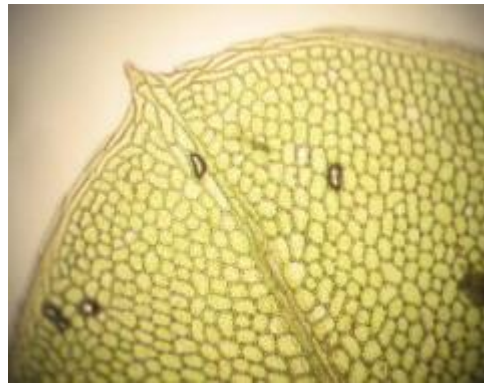
Hierbij een hartelijke dank aan het voltallige team:

Eddie Lavreys, Carin Vansteenwinkel, Bert Lammens, Frans Geerts, Griet Grootaers, Margaux Boeraeve, Niels Ryckeboer, Lieven Decrick, Lieve Deceuninck, Carl Van Den Broeck, Lou Roelandt, Ronny Boeykens, Marc Smeets, Patrick Luyten, André De Kesel, Dieter Slos, Wim Veraghtert en Roosmarijn Steeman.

We hopen het team dit jaar nog uit te kunnen breiden. Ook hopen we dat de ObsIdentify-waarnemers weer veel bijleren, ook eens een boek vast nemen en veel zin krijgen om een paddenstoelencursus te volgen.

MOSSEN & LICHENEN

Werking Mossen en Lichenen

Artikels & info

Roosmarijn Steeman (015/29.72.22) – Natuurpunt Studie
Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

Educatie

Hans Vermeulen (014/47.29.50) – Natuurpunt Educatie
Graatakker 11, 2300 Turnhout

Werkgroepen Natuurpunt

Planten-, mossen- en zwammenwerkgroep Schijnvallei.

Wekelijkse excursies met inventarisaties van natuurgebieden in de regio. Meer info bij colybia@telenet.be of naar info@schijnvallei.be. Je kan ook bellen voor informatie naar het secretariaat van Natuurpunt Schijnvallei op nummer 03 354 55 06.

Mossen – en lichenenwerkgroep de Haarmutsjes

We zijn geen "specialisten" maar een groep enthousiastelingen die met vallen en opstaan en onder het motto (zoals een lid van de werkgroep het mooi formuleerde) "al doende leert men" zich in de materie willen verdiepen. De werkgroep is actief in het Scheldeland en Waasland. Meer info: Lou Roelandt lou.roelandt@skynet.be

Limburgse werkgroep voor lichenologie

<https://www.natuurpunt.be/afdelingen/limburgse-werkgroep-voor-lichenologie>

Wil je geregeld up to date blijven omtrent onze werkgroep? Stuur dan een e-mail naar werkgroep.lichenologie@gmail.com zodat je onze nieuwsbrief kunt ontvangen!

Werkgroep Bryologie en Lichenologie (WBL)

De werkgroep heeft tot doel om de studie van de Bryologie en Lichenologie in Vlaanderen te bevorderen. Als voornaamste activiteit worden excursies in België en in het buitenland gehouden waarop de flora van de bryofyten (bladmossen, levermossen en hauwmossen) en van de lichenen (korstmossen) wordt geïnventariseerd en bestudeerd. Er worden ook determinatiedagen ingericht.

Meer info en nieuwtjes lees je op <https://www.mossenkorstmossen.be/>

WBL – Werkgroep Bryologie en Lichenologie

<https://www.mossenkorstmossen.be/>

WBL werkt mee aan onderzoek naar kalkmoerassen

De WBL-mossenwerkgroep heeft zijn medewerking verleend aan het project "LIFE Anthropofens". De UA Antwerpen doet in het kader van dit project een ecohydrologische studie in Marais de Heinsch te Arlon in samenwerking met Natagora. Het gaat om de bepaling van de kwaliteit van kalkmoerassen in Noord-Frankrijk en Belgisch Lotharingen.

Kalkmoerassen zijn zeldzame veenvegetaties waarin specifieke mossorten een belangrijke rol spelen. WBL heeft de determinatie op zich genomen van een aantal lastig te benoemen mossen die ingezameld werden bij het maken van vegetatieopnamen, meer bepaald Sphagnaceae (veenmossen), Mniaceae (boogsterrenmossen) en Amblystegiaceae (sikkelmossen).

Meer info over het LIFE-project Anthropofens vind je hier:

<https://www.life-anthropofens.fr/les-tourbieres/les-tourbieres-des-hauts-de-france-et-de-wallonie/>

Activiteiten najaar 2021

Wegens de Corona epidemie kunnen maximaal 10 personen deelnemen aan de excursie en vragen wij daarom vooraf uw deelname aan te melden bij de excursieverantwoordelijke.

Zaterdag 2 oktober Lichenen Den Uitlegger (Brasschaat)

Afspraak: 10u Sionkloosterlaan t.o.v. nr. 36, 2930 Brasschaat. De wagens kunnen geparkeerd worden op de Sionkloosterlaan aan de ingang van het Fort van Brasschaat. Karl Hellemans zal ons daar wat op weg zetten.

De Uitlegger, een walhalla voor lichenen volgens de Antwerpse lichenenzoekers, is een 88 ha groot beschermd landschap van de Vlaamse overheid, een staatsbos, in beheer van Natuur en Bos met antitankgracht bos en bunker. Gelegen aan het fort van Brasschaat (b4-48-13).

Vooraf deelname melden bij ffleurbaey@skynet.be of daniel.dewit@outlook.be

Zaterdag 2 oktober Mossen Kasteel van Beervelde

We bezoeken een oud kasteelpark met landschapstuin in een IFBL-hok dat nog niet eerder onderzocht werd op mossen.

Afspraak: 10u Toverstraat; Lochristi. Aanmelden bij wouter.vanlanduyt@inbo.be (0499 80 88 72)

Zaterdag 16 oktober Lichenen Nederokkerzeel

Afspraak: 9u00 Sint-Stephanuskerk, Sint-Stefaanstraat 1, Nederokkerzeel.

Aanmelden bij ffleurbaey@skynet.be (0478571199) of daniel.dewit@outlook.be (0477251032)

Zaterdag 23 oktober Anti-tankgracht Haacht

Afspraak: 10u op de parking aan de Markt langs de Stationsstraat nabij de Sint-Remigiuskerk, te Haacht. De Antitankgracht in de Antwerpse Voorkempen is al langer het onderwerp van veel onderzoek, ook van de mossen. De Antitankgracht in Haacht is veel minder bekend maar daarom niet minder interessant, eerdere excursies leverden alvast meerdere interessante vondsten op. Eén voorwaarde: kan maar doorgaan na een droge zomer, zodat we de betonnen wand kunnen bekijken vanuit de droge bedding.

Vooraf aanmelden bij Dirk.Debeer@telenet.be (0474/737395)

Zaterdag 13 november Lichenen Dommelvallei (Peer)

Afspraak: 10u halverwege de Gijzenstraat, 3990 Kleine-Brogel, Peer.

De Dommelvallei leverde in 2020 aan de Limburgse Lichenen Werkgroep de primeur van het Bruin boomspijkertje op. Het Belang van Limburg, Het Nieuwsblad en Natuurpunt hebben het vermeld en de WBL wil natuurlijk ook de vallei doorploegen om het te bekijken.

Zaterdag 13 november Mossen kasteel van Gaasbeek en domein Groenberg

Afspraak: 10u Parking Kasteel Van Gaasbeek, Kasteelstraat 40, 1750 Gaasbeek

Vooraf aanmelden bij geert.raeymaekers@skynet.be

Zaterdag 20 november Lichenen Steenokkerzeel

Afspraak: 9u00 aan de Sint-Rumolduskerk

Excursie van de Lichenen Werkgroep Vlaams-Brabant naar IFBL-hok e4-18

Vooraf aanmelden bij fleurbaey@skynet.be (0478571199) of daniel.dewit@outlook.be (0477251032)

Zaterdag 4 december Lichenen Brugse begraafplaatsen

Afspraak: 10u00 parking Kerkhofstraat, 8200 Sint-Andries.

Brugse kerhoven worden met zorg behandeld door het stadsbestuur en met kennis van de Brugse Lichenenwerkgroep omdat ze het waard zijn. We gaan op verkenning onder leiding van Angèle De Bruyckere. Aanmelden bij angeledebruyckere@gmail.com

Zaterdag 11 december Lichenen Humelgem

Excursie van de Lichenen Werkgroep Vlaams-Brabant naar IFBL-hok e4-18.

Afspraak: 9u00 Afspraak aan de Sint-Catharinakerk, Perpetstraat 27, Humelgem.

Aanmelden bij Filip Fleurbaey (0478571199) en Daniel De Wit (0477251032)

Limburgse werkgroep voor Lichenologie

Wil je up to date blijven over onze activiteiten? Stuur dan een e-mail naar wergroep.lichenologie@gmail.com! Regelmatig ontvang je dan onze nieuwsbrief.

Activiteiten najaar 2021**Zaterdag 25 september: excursie Zonhoven en omgeving**

Samenkomst: 9u30 Kleine Hemmenweg 9, 3520 Zonhoven

Inschrijven: <https://www.natuurpunt.be/agenda/korstmossenexcursie-te-zonhoven-47800/subscribe>

Zondag 10 oktober Abdijsite te Herkenrode

Samenkomst: 9u30 Parking Abdijsite Herkenrode, Herkenrodeabdij 4, B 3511 Hasselt (Kuringen)

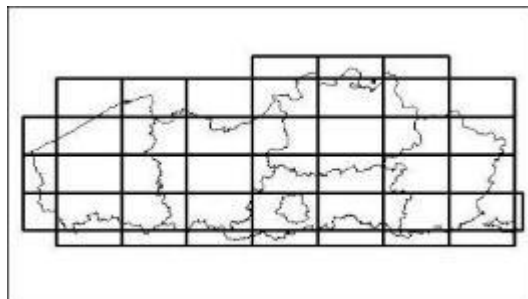
Inschrijven: <https://www.natuurpunt.be/agenda/korstmossenexcursie-te-abdijsite-herkenrode-47801/subscribe>

Zondag 24 oktober: excursie te Opglabbeek

Samenkomst: 9u30 Gildenstraat 10/14, 3660 Oudsbergen (Sint-Lambertuskerk)

Inschrijven: <https://www.natuurpunt.be/agenda/korstmossenexcursie-te-opglabbeek-47802/subscribe>

PLANTEN

Plantenwerking Natuurpunt

In het Vlaamse land zijn tientallen plantenwerkgroepen actief binnen Natuurpunt.

Zij organiseren jaarlijks talrijke excursies voor beginners tot gevorderden.

Veel plantenwerkgroepen gaan op "streeptocht". "Strepen" is inventariseren op kilometerschaal (via het 'IFBL-raster') met behulp van een streeplijst. De gegevens van deze streeptochten kunnen gebruikt worden in het kader van atlasprojecten.

Daarnaast spitsen de meeste werkgroepen zich toe op de studie en inventarisatie van natuurgebieden. Een aantal werkgroepen doen zelfs aan vegetatiekunde door vegetatie-opnames te maken van percelen (met de schaal van Tansley) en/of van permanente proefvlakken (met de schaal van Braun-Blanquet).

Iedereen kan zich bij een werkgroep aansluiten om deel te nemen en bij te leren.

Plantenwerkgroepen

Floristisch Onderzoek voor Natuurbehoud

<https://www.natuurpunt.be/afdelingen/fon-plantenwerkgroep>

Nico.wysmantel@telenet.be

Nationale Werkgroep Botanie

André Van den Bergh

tel. 052/35.05.18

GSM 0472/68.83.35

<https://plantenwerkgroep.wordpress.com/>

lokale-plantenwerkgroepen/nationale-werkgroep-botanie/

andrevandenbergh@yahoo.com

NWB

Regionale plantenwerkgroepen

Plantenwerkgroep Duinviooltje
Plantenwerkgroep Zuid-West-Vlaanderen
Plantenwerkgroep Meetjesland
Plantenwerkgroep Vlaamse Ardennen plus
Plantenwerkgroep Allium-Denderstreek
Plantenwerkgroep Zuid-West-Brabant
Plantenwerkgroep Oost-Brabant
Plantenwerkgroep Thalictrum
Ecologische werkgroep Meanderland
Plantenwerkgroep Genk
Plantenwerkgroep Noord-Limburg *De slobkousjes*

Haspengauwse plantenwerkgroep
Plantenwerkgroep Voeren
Limburgse plantenwerkgroep

Lokale plantenwerkgroepen

Plantenwerkgroep Westland
Plantenwerkgroep Markvallei
Plantenwerkgroep Gent
Plantenwerkgroep Scheldeland
Plantenwerkgroep Naturelaar – 's Heerenbosch
Plantenwerkgroep Klein-Brabant
Plantenwerkgroep Wielewaal (regio Lier)
Plantenwerkgroep Holsbeek
Plantenwerkgroep Schijnbeemden

Plantenwerkgroep FONAS
Plantenwerkgroep Ogentroost
Plantenwerkgroep Antwerpen Stad
NP Hasselt – Zonhoven SAP-clubje
Plantenwerkgroep Oude Spoorweg
Plantenwerkgroep Natuurpunt Lanaken
Plantenwerkgroep Haacht
Bramenwerkgroep Vlaamse Ardennen plus
Plantenwerkgroep Antwerpen Noord

Plantentuin Meise en Natuurpunt zamelen samen zaden in van bedreigde plantensoorten

Plantentuin Meise en Natuurpunt werken tot eind 2023 samen aan het project IZABEL: het inzamelen van zaden van de Belgische flora. Samen met vrijwilligers worden van verschillende plantensoorten in Vlaanderen zaden ingezameld. De zaden worden bewaard in de zadenbank van de Plantentuin en kunnen worden ingezet bij toekomstige natuurherstelprojecten.

Het beschermen van wilde planten gebeurt in de eerste plaats door het behouden van soorten op hun natuurlijke groeiplaatsen. Daarnaast kan het bewaren van zaden in een gecontroleerde omgeving een laatste, belangrijke reddingsboei zijn om kwetsbare populaties voor uitsterven te behoeden. Heel wat plantensoorten komen vandaag alleen nog voor in kleine, geïsoleerde populaties of zijn ondertussen verdwenen. Hun spontane terugkeer in herstelde leefgebieden wordt vaak beperkt door:

- de afwezigheid van een langlevende zaadbank in de bodem
- de beperkte mogelijkheid om zich in een versnipperd landschap te verspreiden.

Het versterken van achteruitgaande populaties (door bijplaatsen van planten die opgegroeid zijn uit naburige populaties) of de herintroductie op plaatsen waar de soorten zijn verdwenen, is daarom een essentiële aanvullende maatregel voor het behoud van de diversiteit van plantengemeenschappen.

IZABEL-project

Zaadjes zijn klein: in een ruimte van enkele kubieke meters kunnen honderden soorten tegelijk bewaard worden. De enige officiële Belgische zadenbank bevindt zich in Plantentuin Meise. In het kader van het Verdrag inzake Biologische Diversiteit (CBD), heeft Plantentuin Meise de opdracht om 75% van alle

bedreigde Belgische plantensoorten ex-situ te bewaren. Tot nu toe wordt slechts 44% in de zadenbank bewaard, en het grootste deel daarvan wordt door slechts één populatie vertegenwoordigd. Daarom hebben de Plantentuin en Natuurpunt besloten hun vaardigheden te bundelen om samen zaden in te zamelen en bedreigde plantensoorten te helpen behouden. Zo werd het IZABEL-project geboren (Inzameling van Zaden van de Belgische flora). Binnen dit project worden samen met vrijwilligers zaden ingezameld van een gerichte selectie van kwetsbare plantensoorten in Vlaanderen, zowel binnen als buiten natuurgebieden. Dit gebeurt in nauw overleg met de betrokken terreinbeheerders. Er wordt gewerkt binnen een zeer strikt protocol.

Zo wordt er gezorgd dat de bestaande populaties niet worden beschadigd en dat de stalen van de zaden zo kwalitatief mogelijk worden ingezameld. In een volgende fase zal de Plantentuin zich ook op Wallonië richten om ook daar op een gelijkaardige manier bedreigde planten veilig te stellen voor de toekomst.

Meer dan een eeuw kiemkrachtig

De geogste zaden worden na reiniging en levensvatbaarheidstest gedroogd en opgeslagen in de zadenbank bij een temperatuur van -20 °C, waardoor ze tientallen tot zelfs honderden jaren kiemkrachtig kunnen blijven. De gegevens worden in een database ingegeven zodat de zaden in de toekomst optimaal gebruikt kunnen worden. Ze kunnen op elk moment in de toekomst worden ingezet door terreinbeherende organisaties of door wetenschappelijke instellingen bij natuurherstelprojecten, zoals om genetisch verzwakte populaties te versterken, of om verdwenen plantensoorten te herintroduceren. Voorbeelden van soorten waarvan zaden worden ingezameld zijn Handjesereprijs, van oorsprong een akkerplant die nog maar op enkele locaties voorkomt waaronder op kerkhoven, Spaanse ruiter, een kensoort van soortenrijke blauwgraslanden, en Klokjesgentiaan, een kwetsbare soort die nog vooral voorkomt in vochtige heidegebieden in de Kempen.

Tekst: Annelies Jacobs (Natuurpunt Studie) en Sandrine Godefroid (Plantentuin Meise).

Het akkerboek - Ontwikkeling en beheer van kruidenrijke akkers

De akkerflora van Nederland is de laatste decennia sterk achteruitgegaan. Het blijkt al lang dat akkerbeheer in functie van akkerflora niet zo eenvoudig is als het lijkt. Elke akker is uniek o.a. qua soorten, ligging, bebouwing, bewerking en historiek. Voor succesvol herstel en beheer moet je de percelen dus goed kennen en veel keuzes maken. Dit boek bundelt tien jaar nieuwe en oude Nederlandse inzichten over bloemrijke akkers. Ook in Vlaanderen is er intussen heel wat meer interesse in akkerflora en inrichten van akkers voor akkerflora dankzij de inspanningen van ervaringsdeskundige Jules Robijns.

Nooit eerder verscheen een dergelijk standaardwerk op het raakvlak tussen landbouw en natuurbeheer. Het boek is een ware aanbeveling voor boeren, natuurbeheerders, floristen en iedereen die zich met natuurinclusieve, non-profit landbouw bezig houdt.

Het boek geeft een compleet overzicht over het landbouwkundig én ecologisch beheer van akkers met

Deze info vind je in het boek terug:

- Verschillende akkertypen en bijhorende bodemtypes
- Hoe krijg je soortenrijke akkers terug?
- Wat is gewenst akkerbeheer: van grondbewerking naar zaaien tot bemesting en oogst.
- Hoe kun je achteruitgang voorkomen en hoe maak je een akker geschikt voor fauna?

zeldzame wilde planten. Hieruit blijkt dat het niet zo eenvoudig is om een akkerreservaat op poten te zetten en dat er heel veel werk en geduld nodig is om tot een goed eindresultaat te komen. Belangrijk is ook hoe probleemkruiden aan te pakken, zodat een gevarieerd en bloemrijk resultaat wordt bekomen en geen monotone akker met zuring, distels, grassen, bramen,....

Interessant is dat de verschillende levensstadia van **94 bijzondere planten** worden afgebeeld: van kiemplant tot zaaddoos. Ook sterk gelijkende planten komen aan bod, om verwarring te vermijden. Hierdoor is het boek ook een aanvulling op bestaande determinatiegidsen voor planten en echt praktisch om mee aan de slag te gaan.

Achtergrondinformatie over o.a. verspreiding, specifiek beheer en herintroductie maakt dit boek tot een standaardwerk voor landbouwers, natuurbeheerders en floristen die effectief de handen uit de mouwen willen steken voor akkerflora.

Auteur Peter Verbeek, Udo Prins, Robert Ketelaar, Karl Eichhorn, Emiel Brouwer

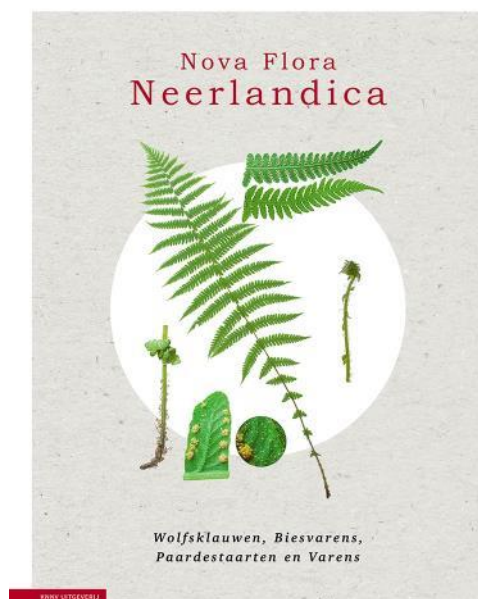
Uitgeverij KNNV Uitgeverij

Uitvoering 17 x 24 cm, 288 p, hardcover, full colour

ISBN 9789050117593

Prijs € 27,95

Nova Flora Neerlandica

Er zijn maar weinig landen waarvan de flora zo goed bekend is als Nederland. Toch is er tot op heden geen up-to-date standaardwerk waarin alle inheemse plantensoorten uitgebreid worden behandeld. De Nova Flora Neerlandica is een nieuwe unieke florareeks die alle inheemse en ingeburgerde plantensoorten in Nederland uitgebreid beschrijft. Mede door de schitterende botanische platen is dit nieuwe standaardwerk een must voor iedere plantenliefhebber, van amateur tot professional.

In het **eerste deel** dat recent verscheen worden alle **wolfsklauwen, biesvarens, paardestaarten en varens** besproken die in Nederland voorkomen. Het boek presenteert de meest recente wetenschappelijke inzichten over de taxonomie van deze intrigerende planten en geeft een volledige beschrijving van de soorten.

Naast de kenmerken worden de standplaatsen, de verspreiding in binnen- en buitenland, de variatie en vergelijking met andere soorten en de biologie besproken. Speciale aandacht is er voor hybriden, die apart behandeld worden. Beknopte en duidelijke sleutels maken de determinatie mogelijk en deze determinatie wordt ondersteund door unieke fotoplaten. Van vrijwel alle soorten in dit eerste deel van de Nova Flora Neerlandica zijn de habitus en de belangrijke details afgebeeld op een manier die doet denken aan de botanische kleurenplaten uit de klassieke flora's. De bijzondere fotoplaten vormen door de gebruikte techniek tegelijkertijd een volgende stap in het maken van serieuze botanische afbeeldingen. De teksten van de Nova Flora Neerlandica zijn geschreven door een breed auteurscollectief en de publicatie is mogelijk gemaakt door de Koninklijke Nederlandse Botanische Vereniging. Iedereen die beroepsmatig of vanuit serieuze liefhebberij bezig is met de Nederlandse wilde planten zou dit boek als naslagwerk op de boekenplank moeten hebben staan. Ondanks de wetenschappelijke inhoud is het eenvoudig geschreven, waarbij technische en buitenlandse termen zo veel mogelijk vermeden zijn. Waar deze toch nodig bleken, zijn ze verklaard in een woordenlijst achter in het boek. Daarmee is het boek toegankelijk voor velen.

Auteurs: R. Haveman, R.H.M.J. Lemmens, E.L.A.N. Simons, I. de Ronde en J.H.J. Schaminée
Pagina's: 276 p. Formaat: 21 x 27 cm Uitvoering: gebonden, full colour Gewicht: 1248 gr.
Samenwerking: Wageningen University Uitgeverij: KNNV Uitgeverij
Prijs: € 44,95

State of the World's Trees Report

Botanic Gardens Conservation International heeft het allereerste wereldwijde rapport vrijgegeven over de toestand van de bijna 60.000 bekende boomsoorten. De conclusie van 5 jaar onderzoek is schrikwekkend: Bijna 1 op de 3 boomsoorten dreigt uit te sterven. Bovenaan de lijst staan de magnolia, meranti, eiken, esdoorns en ebbenhout. De situatie is vooral verontrustend op eilanden zoals St-Helena (69 %), Madagaskar (59 %) en Mauritius (57 %) alsook in Centraal-Afrika (65 %). Maar evengoed in Europa gaat het slecht met meer dan de helft (58 %) van de wilde boomsoorten.

Van de 17.500 soorten die met uitsterven bedreigd zijn is het voor 440 bijna te laat. Van deze soorten blijven er nog minder dan 50 exemplaren over in het wild.

Bijvoorbeeld de Mulanje-ceder in Malawi waarvan er nog maar enkele exemplaren op Mount Mulanje staan of de alani die je enkel op Hawaii kan vinden en recent

niet meer in het wild werd waargenomen. De meest doeltreffende manier om het tij te doen keren is het identificeren van welke bomen gevaar lopen en ervoor te zorgen dat deze worden beschermd.

Uit het rapport blijkt dat zeker 64% van alle boomsoorten in minstens één beschermd natuurgebied te vinden is, en ongeveer 30% in botanische tuinen, zadenbanken of andere collecties.

Voor de landbouw, houtkap en veeteelt vormen de grootste bedreigingen. Zo gebruikt de mens 1 op de 5 boomsoorten rechtstreeks voor voedsel, brandstof, hout, geneesmiddelen, tuinbouw, enzovoort.

Ondanks de waarde van bomen worden veel soorten met uitsterven bedreigd als gevolg van overexploitatie en ontoereikend beheer van beschermde gebieden. Daarnaast worden er ook veel bomen gekapt om plaats te maken voor woningen of industrie. Maar ook de klimaatverandering en de daaraan verbonden extreme weersomstandigheden spelen een steeds grotere rol.

Boomsoorten vormen de ruggengraat van het natuurlijke ecosysteem. Veel bedreigde boomsoorten bieden een habitat en voedsel aan miljoenen andere vogelsoorten, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten en micro-organismen. Het uitsterven van één enkele boomsoort kan een domino-effect veroorzaken en het verlies van vele andere soorten katalyseren. Daarnaast slaan ze 50% van de koolstof op aarde op en vormen ze een buffer tegen extreme weersomstandigheden, zoals orkanen en tsunamis.

Het volledige rapport (52 blz.) is te downloaden via de volgende link:

<https://www.bgci.org/wp/wp-content/uploads/2021/08/FINAL-GTARReportMedRes-1.pdf>

Afzonderlijke Rode lijsten van diverse boomsoorten zijn te downloaden via de IUCN-website:

<https://www.iucn.org/resources/publications>

Nationale werkgroep Botanie

Verslag streeptocht NWB - Omgeving Houtdok Gent op 10/07/2021 - km-hok D3-12-42.

Aanwezig: André Van den Bergh, Karel De Waele, Chris De Caluwé, Luc Allemeersch, Roland Werbrouck, Luc Van Craen, Christine Troch, Danny Minnebo, Pierre Van Vooren, Bart Mortier, André De Jonghe, Hedy Lecomte, Marc Haerssens, Herman Van de Wynkele, Willy Desmettre

Verslaggeving: Willy Desmettre

Het Houtdok maakt samen met het Handelsdok en het Achterdok deel uit van de Oude Dokken. De 2 laatste dokken werden vlak voor de Belgische onafhankelijkheid aangelegd na de verlenging en verbreding van de Sassevaart tot het kanaal Gent-Terneuzen, waardoor Gent via de Westerschelde terug toegang kreeg tot de zee. In 1880 werd de haven uitgebreid met het Houtdok. Dit gebied vormde op het einde van de 19^e eeuw het kloppend hart van de Gentse haven. Maar in de 20^e eeuw werden de schepen geleidelijk aan groter en deze dokken te klein, zodat de havenactiviteiten werden verschoven naar de nieuw aangelegde dokken in het noorden.

Momenteel maakt het Houtdok deel uit van het stadvernieuwingsproject rond de Oude Dokken, waardoor dit gebied volop in transitie is, en helaas voor de plantenliefhebbers ook de braakliggende oude haventerreinen in die buurt stilaan verdwijnen en plaats moeten maken voor nieuwbouwappartementen en wijkparken.

Ondanks alle wegeniswerken in de buurt en de weinig rooskleurige weersvoorspellingen waren er toch 15 personen komen opdagen op onze afspraakplaats.

Na de gebruikelijke straatflora kwamen we op een braakliggend terrein met Hongaarse raket, Kleine leeuwenbek, Ronde ooievaarsbek en Kransgras. De meeste aandacht ging er naar *Polypogon maritimus*, die er massaal voorkwam en zich onderscheidt van het baardgras (*Polypogon monspeliensis*) door de kafjes met korte stevige stekeltjes aan de basis, de naald ingeplant op ongeveer ¼ van de top en een lemna zonder naald. Baardgras heeft kafjes die minder knobbelig zijn aan de basis, de naald subapicaal ingeplant en een genaald lemna.

Daarna wandelden we langs de boorden van het Houtdok met zijn prachtige dubbele bakstenen bogenrij, waar het hout in vroegere tijden werd gestapeld voor het werd overgeladen. We vonden er heel wat oeverplanten als Blauw glidkruid, Blauwe waterereprijs, Grote engelwortel, Kleine watereppe, Gele waterkers en Ruwe bies. Uit het water werd er naast Klein kroos, Dwergkroos en Bultkroos ook Knopkroos gevist. Het fonteinkruid werd later door André als *Potamogeton berchtoldii* gedetermineerd. Aan de buitenkant van de bogen vonden we verschillende planten die er ooit in de bloembakken op de kaaimuren waren ingezaaid, en nu overal in de buurt aan het verwilderen zijn. Vooral de Grote tijm stond overal massaal te bloeien, maar ook Kleine mantelanjer, Kartouzeranjer, Steenanjer, Absintalsem en Wede werden er gevonden.

Het Kapitein Zeppospark, de oude parkeerplaats ten noorden van het Houtdok leverde ons verschillende nieuwe planten op, waaronder Ruige weegbree, Kaal breukkruid en *Gnaphalium subfalcatum*, een droogbloem die nu al op verschillende plaatsen werd gevonden in het Gentse. Hier bleek ook dat het altijd interessant is om eens in de rioolputjes te kijken, want in zo'n putje stond er naast Steenbreekvaren en Tongvaren ook Smalle ijzervaren.

Na de middag vertrokken we langs de Afrikalaan, waar we onder andere Kleine honingklaver en Herfstalsem zagen. Op onze weg naar de Muide konden we Hertshoornweegbree, Rapunzelklokje, Zeepkruid en Vijfdelig kaasjeskruid aanstrepen en aan de Muidepoort vonden we op een braakliggend terreintje Middelste ganzerik, *Chenopodium x reynieri*, Witte krodde, Welriekende ganzenvoet, Bolletjesraket en Aardpeer.

Intussen was het zo hevig aan te regenen dat we een schuilplaats dienden te zoeken en er verschillende personen afhaakten. Toen het wat minder begon te regenen vervolgden we onze weg langs het tolhuisdok en de Sassekaai. Daar vonden we tussen de vele steenbreekvarens toch nog enkele Blaasvarens terug.

Op de terugweg voegden we nog Zilte schijnspurrie en Stippelklaverzuring toe aan onze streeplijst, die we uiteindelijk met 349 streepjes konden afsluiten. Ondanks de regen in de namiddag was het zeker een zeer geslaagde tocht.

Verslag botanisch weekend te Calais en omgeving

vrijdag 13 augustus: Westhoekreservaat De Panne

De auto's werden geparkeerd aan het café van ANB en de cafébazin was niet opgetogen dat er zoveel wagens aan het café stonden, maar Marc Leten had ons bevestigd dat die parking van ANB was en dat we er zonder problemen mochten blijven staan. Marc was onze gids en hij trok met de 22 deelnemers direct in de richting van het reservaat. Na een eerste reeks algemene soorten en een deskundige uitleg over het reservaat bij een infobord, trokken we verder naar een gesloten poort, die Marc voor ons opende. Intussen hadden we al een bijzondere Brede Wespenorchis genoteerd, nl. de var. *Neerlandica*. In het gebied werden we getraakteerd op een bonte afwisseling van droge duinen en natte duinpannen met dan ook niet alledaagse waarnemingen zoals: Stijf hardgras, Dwerggras, Dwergbloem, Bonte paardenstaart, Duingentiaan, Strandduizendguldenkruid, Teer guichel-heil, Kalkbedstro, Zomerbitterling, Stijve dravik, Dwergzegge, Drienervige zegge, Smal vlies-zaad, Buntgras, Paddenrus, Hazenstaart, Glad parelzaad, Gewone addertong, Parnassia, Rond wintergroen, Liggend bergglas, Hondsviooltje en Duinviooltje en zelfs Zandblauwtje. Ook een hele plek honingorchis met nog enkele bloeiende ex. trok onze aandacht. Intussen was het rond halfvijf en stilaan tijd om terug te keren via een zandpad. Marc moest eerst nog een poort afsluiten en daar heeft hij enkele sleutels uit zijn sleutelbos verloren. Gelukkig heeft hij ze de laatste dag teruggevonden. Het was nog een klein uurtje rijden naar hotel Campanile te Calais, waar we 3 nachten verbleven in halfpension.

Zaterdag 14 augustus: Cap Blanc Nez, Noires Mottes, Sangatte en terug via kustpad

Op de parking van Cap Blanc Nez was het winderig en fris, maar in de loop van de dag kwam het zonnetje er door. We kropen over de afsluiting van het grasland en gingen op zoek naar de zeldzaamheden zoals de ondersoort rupestre van de Gevinde kortsteel en de Vierrijige ogentroost. Paardenhoefklaver, Aarddistel, Bevertjes en Grote centaurie kwamen ook op het lijstje. Ruige leeuwentand, Klein timoteegras, Duifkruid, Goudhaver en Donderkruid kregen ook een streepje. We klommen terug over de afsluiting en gingen in de richting van Noires Mottes, waar we picknickten. Van daar ging het langzaam bergaf in de richting van Sangatte en ondertussen vonden we nog een heel

gamma planten: Slanke en Duitse gentiaan, Wollige distel, Esparcette, Ruige lathyrus, Spekwortel, Perzische klaver met zijn omgekeerde bloeiwijze, Gestreepte leeuwenbek, Klavervreter, Blauwe knoop, Gladde ereprijs en Ruig viooltje. Aan de zee kant van de rotsen vonden we noch gewoon Engels gras en Zeekool. We keerden terug naar de wagens en moesten het stellen zonder zicht op de krijtrotsen van Dover, want de wazige lucht over het Kanaal belemmerde de vergezichten.

Zondag 15 augustus: Le Platier d'Oye – les Huttes – wijk Les Escardins en terug

Vandaag mochten we rekenen op een zonnige en warme dag. Vanop de parking aan Les Huttes trokken we direct het gebied in met jonge en gefixeerde duinen met ertussen enkele sluffers, zodat bij springtij het zeewater in het gebied toch nog kon binnendringen. Een rugstreeppad trok al direct alle aandacht, zodat de Echte kruisdistel en de Kleine rupsklaver wat op het achterplan geraakten en eenmaal verder in het gebied werden we overstelpt door een toevloed van zeldzaamheden, zoals Laksteeltje, Klein schorrenkruid, Kwelderzegge, Gewoon lamsoor, Gewone zoutmelde, Zeevenkel, Schorrenzoutgras, Zeewinde, Engels slijkgras, Zulte, Gelobde melde, Strandmelde, Strandbiet, Moerasweegbree, Zeeraket, Knikkende distel. Marc toonde ons enkele harkwespen en vertelde over hun levenswijze en wat verder wees hij ons op een reuzachtige rups van de Wolfsmelkpijlstaart. De speciale kustsoorten volgden elkaar op met Biestarwegras, Strandkweek, Zandhaver, Blauwe zee-distel, Zeewolfsmelk, Melkkruid, Zeepostelein, Zilte rus, Zilte greppelrus, Zilt torkruid, Dunstaart, Gewoon kweldergras, Zeevetmuur, Zeekraal, Loogkruid, Zilte en Gerande schijnspurrie en Ruwe klaver. Achter de duinengordel tussen de bebossing groeide Groot glaskruid en Fijne kervel. Via de wijk “Les Escardins” vonden we in de wegwijk nog Knolbeemdgras en een grote populatie van Klein warkruid. Met ons hoofd vol van namen met zee, zilt of duin keerden we terug naar ons hotel in Calais.

Maandag 16 augustus: Calais Nord met citadel, Quai Danube/ Meuse oude spoorweg, Fort Risban en strand aan staketsel

Dit keer mocht de picknick in de wagen blijven en begonnen we de inventarisatie aan de citadel, waarvan de muren het interessantste waren met Muurvaren, Plat beemdgras, Tongvaren, Stijf hardgras, Klein glaskruid en Donderkruid. Via de jachthaven keerden we terug naar de auto's en tussen de straatstenen vonden we nog Laksteeltje, Tengere veldmuur en op een verwilderd stuk stond nog een uitgebloeide Bokkenorchis. Na de picknick wandelden we langs de waterkanten met aardbeiklaver en blauw glikkruid en aan een oude spoorweg noteerden we heel wat ontsnapte planten uit tuinen. We trokken verder naar het vervallen Fort Risban, waar heel wat Kleinbloemige salie voorkwam, alsook Sikkeldkruid en Pijlkruidkers. Ook vonden we er Ronde ooievaarsbek, Wondklaver, Knikkende distel, Hazenstaart, Stijve dravik, Frans walstro, Boslathyrus en Goudgele honingklaver. We gingen verder naar het staketsel met daarnaast een stuk strand met prille duinvorming, waar we dan nog Zeeraket, Biestarwegras, Helm, Blauwe zeedistel en Zeewolfsmelk aantroffen. De draak van Calais brulde vandaag niet, want maandag heeft hij rustdag. Het was bijna 16u en dus tijd om te stoppen. De weergoden waren ons het ganse weekend genadig en ook vandaag want eens aan de wagens begon het te regenen.

Ons weekend zat er op. Nogmaals bijzondere dank aan Marc Leten voor de deskundige begeleiding van de tochten en aan iedereen voor het aangenaam gezelschap en het ijverig opzoeken van de planten.

Verslag plantenexcursie Hoge Blekker en Doornpanne te Koksijde op 28 augustus 2021

Vandaag was Johan de Vos onze gids en hij streepte via de app van waarnemingen.be op zijn smartphone. Dat ging blijkbaar heel vlot en in het duingebied van de Hoge Blekker werden een groot aantal te verwachten soorten genoteerd zoals Kromhals, Gewone ossentong, Veldhondstong, Kleine ruit, Geelhartje, Glad parelzaad, Boksdoo, Eekhoorngras, Duinlangbaardgras, Hoge dravik, Smal vlieszaad, Duinzwenkgras en Zanddoddengras. Via een poort geraakten we in het waterwingebied van de Doornpanne en aan een waterplas noteerden we Paddenrus, Gevleugeld hertshooi, Grote en Kleine

ratelaar. Het gebied werd verder uitgekamd met vondsten van Vierrijige ogentroost, Ruw walstro, Walstrobremraap, Duinfakkelgras, Kleverige reigersbek, Duinreigersbek en Akkerhoornbloem. Op een duin-helling, beschut van de noordenwind, konden we picknicken en daarna moesten we ons een weg banen naar de uitgang van het terrein, van waar we via enkele villawijken terugkeerden naar de parking. Onderweg kwam een heel gamma verwilderde tuinplanten de streeplijst aanvullen, maar ook vonden we nog Papegaaienkruid, Kransgras en Alsem-ambrosia. Met behulp van een sleutel voor uitgebloeiende orchideeën kon Johan er nog een aantal op naam brengen: Bokkenorchis, Vleeskleurige orchis, Brede orchis, Rietorchis en Grote keverorchis. De meest bijzondere vondst van de dag was voor het einde van de tocht aan de rand van de Hoge Blekker, nl. Beklierd mottenkruid. Nogmaals dank aan Johan voor het begeleiden en strepen.

Plantenwerkgroep Gent

Excursieverslagen

Streeptocht 01/07/2021: Zonneberg – Zelzate, hok C3-33-24

Annick Verstraete

Inventarisatie van de Zonneberg © Iris Paulus

Vandaag beklommen we de Zonneberg, een voormalig gipsstort dat nu één van de grootste zonnepanelenparken in de Benelux is. Het hok ligt ietwat buiten onze normale regio maar het moest gestreept worden voor “het meetnet algemene plantensoorten 2021”. En wij konden strepen binnen de omheining dankzij de gastvrijheid van het provinciaal educatief centrum Fabriek Energiek. Zowel de mensen van de site als wijzelf waren benieuwd naar wat er zo allemaal op die Meetjeslandse berg groeit. De neuzen werden dus neerwaarts gericht onder en rond de 55.000 zonnepanelen.

Dubbelkelk en Bonte wikke © Iris Paulus

Op de noordhelling zonder panelen of schapen stond veel Dubbelkelk en Echt bitterkruid naast Hazenpootje, Bonte wikke, Basterdklaver en vele andere planten. Ook veel insecten genoten van die kruidenrijkdom.

Planten inventariseren tussen 55.000 zonnepanelen © Iris Paulus

Tussen de panelen lieten de schapen hier en daar nog wat staan zodat ook Langbaardgras, Plat beemdgras, Gewone en Duinreigersbek op de lijst kwamen. Bij een pluk Blauw walstro zagen we een wat vreemde gele klaver waarvan we eerst dachten dat die een vervorming van het schapengegras was. Maar Pierre verblijdde ons met een zeldzame soort: de witachtig behaarde Kleine rupsklaver. De drietallige ongekleurde bladeren hebben uitgerande blaadjes met een getande top; enkel het middelste blaadje is gesteeld. Onopvallende goudgele bloemen staan met enkele bijeen. Wie wat zoekt vindt de mooi gevormde peultjes met 3-5 windingen met op de rand stekels met een weerhaakje.

Kleine rupsklaver © Annick Verstraete

Buiten het begraasde deel met de zonnepanelen stond de vegetatie veel hoger op de omgewoelde gronden. Kleurrijke stukken met kamilles en klaprozen met hier en daar iets anders zoals Schermhavikskruid, Slangenkruid, Hongaarse raket, Sneeuwbalganzenvoet. Beneden vonden we Biezenknoppen en veel Bultkroos in de gracht.

De (minst) hongerigste PWG-ers breiden er nog een stukje aan en verkenden nog het deel van de wijk Klein Rusland dat binnen het hok lag. Zo hadden we Zwenkdravik, Straatwolfsmelk en nog drie rioolputjesvarens erbij: Tongvaren, Steenbreekvaren en Mannetjesvaren. Aan de spoorweg vonden we nog Slanke mantelanjers en enkele ontspoorde struiken Boksdooen. Die brachten het totaal op 224 soorten voor het hok.

Streptocht 06/07/2021: Omgeving Bijlokesite – Gent, hok D3-22-23

Annick Verstraete

Een stadshok deze keer. Ook eentje van “het meetnet algemene plantensoorten 2021”. We startten aan de Bijlokehof, een nietig parkje in een studentenwijk. Meteen al de verwarring tussen aangeplant, uitgezaaid, verwilderd. Ergens de gulden middenweg gekozen bij het strepen; ook bij de rest van het hok. De Zachte naaldvaren en de Kruijpende smeewortel belandden op de lijst.

Aan de Coupure hadden we geluk dat de schaapskudde aan de andere oever werd ingezet. Daar vonden we o.a. Bijenorchis en Veldlathyrus. De straten inwaarts hadden enkele oudere muurtjes met Muurvaren, Muurleeuwenbek, Steenbreekvaren en Eikvaren. We waren ook blij met de vondsten van Kransmuur, Groot glaskruid, Klimopbremraap en Gazonmosvarentje.

De Bijlokekaai was ook nog in volle bloei. Daar was oevervegetatie te bespeuren met o.a. Pluimzegge, Oeverzegge, Valse voszegge en Echte valeriaan. Daar vielen ook nog op: Grote kaardenbol, Bonte wikke, Kraailook, Donkere vetmuur en Kransgras. Aan de brug bij de kleine ring stonden ook Grote engelwortel, Moerasmelkdistel, Koninginnekruid en Wolfspoot.

Om de drukke autoweg te vermijden namen we een zijsprongetje door enkele smallere straten waarvan ik niet veel verwachtte. Daar werd toch Gele helmblom, Klein glaskruid en Muursla genoteerd.

Klimopbremraap (Annick Verstraete)

Gazonmosvarentje (Willy Desmetre)

Zoals het een stadshok betaamt kwamen we uitzaaiingen van de planten van de buurtbewoners tegen: Stokroos, Aardappel, Muurfijnstraal, Geel duizendblad, Dalmatiëklokje, Slaapbol en vele andere. Het stukje Citadelpark leverde niet veel meer streepjes op, wel Boszegge en bijna alle deelnemers verdwaald. Na de vrolijke hereniging duikten we de neerwaartse straten in met veel ontsnapte tuinplanten. Er stond ook Gladde kransnaalbaar. Die heeft onder de aartjes 1-2 groenachtige borstels die soms paars aangelopen zijn en met naar voren gerichte stekels, volledig kale iets gekielde bladscheden, een hoofdas van de bloeiwijze die ruw is of met heel korte haartjes van hoogstens 0,2 mm. De aartjes vallen bij deze naalbaar bij rijpheid volledig af dus ook de kelkkafjes zijn dan niet meer te bespeuren. Het bovenste kelkkafje is zo lang als het aartje waardoor dat het papilleus-dwarsrimpelige lemma verstopt.

Keizerskaars

Knikkende distel (Annick Verstraete)

Beneden toonden de oevers van de Leie aan de Eedverbondkaai heel wat juweeltjes. De oorsprong ervan laat naar zich raden maar het zag er mooi wild uit: Knikkende distel, Wegdistel, Keizerskaars, Gewone ossentong, Kamgras, Beemd-kroon, Muskuskaasjeskruid en nog meer fraais.

Als het niet donker was geworden hadden de 17 enthousiaste deelnemers nog lang door gedaan. Hoeveel streepjes had ik dan niet gezet? Samen vonden we die avond 284 soorten. Niet slecht voor een momentopname in de stropkes hun stad.

Streptocht 29/07/2021: Sint-Denijs-Westrem – Omgeving Flanders Expo, hok D3-22-33

Willy Desmettre

Er waren 15 mensen samengekomen op de afspraakplaats, waaronder enkele nieuwe gezichten. We startten in de Driekoningenstraat bij de afrit van de E40 en het braakliggend terrein. Daar konden we direct de courante bermplanten aanstrepen, maar ook Kruiwend zenegroen, Grasmuur, Gespleten hennepnetel, Klein vogelpootje en Muskuskaasjeskruid.

Bij het zebrapad aan de Kortrijksesteenweg stond het Stijf straatliefdegras vreedzaam naast het Klein liefdegras. Eenmaal op de terreinen van Flanders Expo begonnen we met de ruigte aan de oprit van de E40. Daar konden we o.a. Grijs mosterd, Wilde reseda en Rood guichelheil zien. We vervolgden onze weg langs de rand van het terrein met Wouw, Muursla, Bleekgele droogbloem en Moerasdroogbloem. Via een braakliggend terrein, met Echt bitterkruid en Zwarte toorts, en de Park & Ride-parking gingen we tot aan de achterkant van Flanders Expo. Op onze weg zagen we o.a. Vederesdoorn, Europese blazenstruik en Vijfdelig kaasjeskruid.

We keerden terug langs de Kortrijksesteenweg, waar de grachtkanten ons nog enkele nieuwe planten opleverden als Zwart tandzaad, Pitrus, Ijle zegge, Geel nagelkruid en Look-zonder-look. Zo konden we de avond afsluiten met 236 streepjes op de lijst.

Streptocht 05/08/2021: Zandberg – Heusden, hok D3-24-31

De Zandberg in Heusden is één van de weinige bewaard gebleven restanten van rivierduinmassieven langs de Schelde in Oost-Vlaanderen. Door verkavelingen blijft er helaas nog slechts een klein gebied van ongeveer 1,5 ha ongerept over. De Zandberg heeft een voedsel- en kalkarme zandige en droge bodem, die zorgt voor een typische flora, die we nergens anders in de omgeving van Gent terugvinden. Omwille van zijn wetenschappelijke en historische waarde is dit gebied sinds 1994 beschermd als landschap. Dit IFBL-hok was blijkbaar nog nooit geïnventariseerd door onze plantenwerkgroep en in de Flora Databank stonden er slechts 23 verschillende planten vermeld. Toch waren er 19 personen komen opdagen om dit voor de meesten ongekende gebied te ontdekken. De flora op Zandberg bestond vooral uit Zandblauwtje, Buntgras, Zandzegge en Schermhavikskruid, maar we konden er ook Rode schijnspurrie en Zilverhaver zien. Langs de zandige wegen en het bos-gebied vonden we verder Kale jonker, Gladde witbol, Wijfjesvaren, Gewone salomonszegel, Pilzegge en Ijle zegge.

Daarna trokken we verder richting Kollebloem, waarbij we langs de weggaten onder andere Papegaaienkruid, Rankende duivenkervel, Knopige ooievaarsbek en Groene naalदार zagen. Ook her en der waren het Kleine liefdegras en het Stijf straatliefdegras weer aanwezig.

In de Loveldstraat stond er Schubvaren op de oude muur van de schuur bij de molen, en bleek dat het Kransmuur, dat nu overal in Gent te vinden is, ook al tot hier is doorgedrongen. De Kollebloem is een voormalige lusttuin, die sinds 1950 gebruikt wordt als vakantieoord voor kinderen. Naast veel Adelaarsvaren en Japanse duizendknoop konden we er nog enkele andere planten aan ons lijstje toevoegen als Wilde cichorei, Klein springzaad en Rankende helmbloem. Op de terugweg vonden we in de straatgoot nog venkel en postelein. Met 210 gevonden planten was het resultaat van deze streptocht in ieder geval uitstekend voor een zwart hok.

Plantenwerkgroep Vlaamse ardennen plus

21 AUGUSTUS 2021

Gids, streeplijst en verslag: Henk Coudenys; Deelnemers: Karel De Waele, Pierre Van Vooren & Roland Werbrouck

Volgens het weerbericht was er een gereide kans dat het droog zou blijven tot na het middaguur. Niet dus. We zijn pas vijf minuten ver als er een verre donderslag klinkt en het begint te druppelen. In zo'n geval is het vooral zaak om de papieren streeplijst droog te houden, in mijn geval onder een paraplu. Bij elke druppel wordt het papier wat weker en worden de potloodstreepjes moeilijker te zetten. Soms kom je op het punt dat er in plaats van strepen op het papier, systematisch scheurtjes in het papier ontstaan. Zover kwam het vandaag gelukkig niet. Op papier zag kwartierhok E2 36 33 er behoorlijk gevarieerd uit, met enkele grote wegen, kleinere woonwijken, een industrieterreintje, het Sint-Arnolduspark en tal van trage wegen. Vooral deze laatste vielen dik tegen, met eentonige vegetaties van verbraamde hagen die lang geleden werden aangelegd en wandelpaden tussen de qua ondergroei veeleer kale maïsakkers.

Onze interessantste vondsten deden we in de buurt van een zendmast en in de aanpalende KMO-zone: Stalkaars stond te pronken op de zendmastberm en Blauw walstro kleurde de kort gemaaide zijberm van het industrieterreintje.

In een bietenakker stootten we op Fluweelblad, een sierplant die blijkbaar van het gezelschap van voederbieten houdt. Tussen de kieren van een stoep vonden we de fluwelen bladeren van de Anna Paulownaboom, die zich net als de Trompetboom moeiteloos uitzaait in het urbane milieu. Gevlekte rupsklaver was ontsnapt uit een paardenwei, waar deze soort wellicht mee ingezaaid was. Ook vermeldenswaardig: Draadgierst, Bosroos, Akkerereprijs, Gewone waterbies Alsemambrosia en heel wat Bitterkruid. De herkenbare braam van vandaag was de Armeense braam, ooit populair als tuinbraam omwille van zijn grote vruchten. Hij weet zich echter tot een monsterlijke pestsoort te ontpoppen daar waar hij verwildert en – zoals hier – zijn gang mag gaan.

Al bij al hebben we toch maar weer 235 soorten genoteerd in een hok waar tot dan toe slechts 108 bekend waren uit de periode 1972 tot 2002.

Plantenwerkgroep De Wielewaal

Streepocht Fort van Kessel en omgeving C5-42-23

Op zondag 4 juli hadden we een eerste afspraak aan het Fort van Kessel, waar we uitzonderlijk toegang kregen via fortgids Jean Van Loock. Normaal gingen we met een vijftal strepers zijn, maar net voor de aanvang van de excursie begon het te stortregenen. Met drie zijn we een half uur later toch nog gestart en droog gebleven. We bekeken ongeveer de helft van het fort en kregen van Jean heel wat historische uitleg. Het forteiland beslaat in totaal 3,3 ha, met de aanpalende gronden erbij is het 15,8 ha. Een groot deel hiervan is bebost, maar op het forteiland is een vrij grote oppervlakte ingenomen door heischrale graslanden.

De eerste streeptocht leverde 93 soorten op. Muurvaren, Wijfjesvaren en **Plat beemdgras (foto links)** zijn goed vertegenwoordigd op de formuren.

In het heischraal grasland vonden we Klein tasjeskruid, Zilverhaver, Zandblauwtje, Fijn schapengras en Schapenzuring. Bezemkruiskruid voelt zich prima thuis op de pionierbodems van het fort, naast minder voorkomende pioniers als Gewoon langbaardgras en Rood guichelheil. De bremstruiken waren blijkbaar zeer geliefd bij de schapen die tot twee weken ervoor kwamen grazen op het fort, ze waren bijna allemaal zeer kort gegeten.

Muurvaren is in grote aantallen op de muren en in putten van het fort te vinden

Maandagavond 12 juli spraken we af om de tweede helft van het fort te bekijken, wat 39 extra soorten opleverde. Deze keer vonden we in één van de kamers van het fort een Tongvaren en op een talud aan de waterkant noteerden we Mannetjesereprijs. In een nattere zone onderaan de helling groeide Wilde bertram, Pinksterbloem, Grote kattenstaart en Koninginnenkruid.

Een grote koker dient als verluchtingsschacht voor het fort en is veilig afgezet voor bezoekers.

De heischrale helling was begroeid met Muizenoor, Vroege haver en Liggend hertshooi. De mooie heischrale vegetatie op het fort leverde ook een zeldzame paddenstoelindicator voor heischrale graslanden op: Driekleurig ruitertje en Gladde wolsteelparasolzwam.

Driekleurig ruitertje, herkenbaar aan de witte hoed, grijzige steel en zwarte voet.

De omgeving van het fort werd op maandagavond 19 juli bekeken. We konden nog 72 soorten toevoegen aan de streeplijst. Langs de spoorweg zijn veel ruderaal kruiden te vinden die we op het Fort niet vonden: Bleke en Grote klaproos, Amerikaanse kruidkers, Herik, Wilde reseda, Echte kamille en Schijfkamille en ook een grote groeiplaats van Hazenpootje. Helaas vonden we ook een verkeersslachtoffer van de vele treinen die daar passeren: een kerkuil, zonder ring.

Een klein stukje van de Kesselse heide zit ook nog in dit hok, waardoor Struikhei ook op de lijst kwam.

In een gracht vonden we Hoge cyperzegge en in het bos van het fort zagen we veel Bloedzuring. Tenslotte was het bijna donker toen we langs de fortgracht tussen de vele vissers de Oeverbies gingen bekijken die Kristine daar wist staan.

Streeptocht Herenthout – C5-44-43 – zondag 12 september

Op een zonnige zondagochtend vertrokken we met 5 floristen in de Binnenstraat in Herenthout om een hok te strepen. Het was al 5jaar geleden dat dit hok gestreept werd, dus diende dit hier nog eens te gebeuren. We gingen van start in een eikendreef, aangrenzend aan tuinen en intensieve tot minder intensieve landbouw. Voor de Rode schijnspurrie durven we al eens door de draad grijpen. Door de opvallende kleverige beharing is deze goed te onderscheiden van de Gewone spurrie, die ook op het open zand van de aanliggende weide groeide.

In de verstoorde bermen kwamen we veel Hoge fijnstraal, Canadese fijnstraal en Hondspeterselie tegen. Ook groeiden hier zowel Geelrode naalbaar als Kransnaalbaar. De aarpluimen van Geelrode naalbaar zijn tot 14 cm lang en 1cm breed, waarbij de aar niet onderbroken is. Bij Kransnaalbaar zijn er in het onderste deel van de aarpluim aparte groepen van aartjes. Als je over de aarpluim naar boven strijkt voel je bij de Kransnaalbaar dat de naalden bezet zijn met weerhaakjes die naar beneden gericht zijn. De aar voelt daardoor ruw aan en twee aren van Kransaar klitten gemakkelijk in elkaar. De Geelrode naalbaar heeft geel-oranje tot rossige borstelharen, terwijl Kransnaalbaar groen tot purperen borstelharen heeft.

Daarna vonden we Grijskruid, een soort die heel lang geleden (1600) via graan uit Zuid-Europa hier terecht is gekomen, en niet zeldzaam is in de regio.

Tussen de mais vond Walter de Zuid-Afrikaanse gierst. Deze soort wordt steeds vaker gevonden in onze regio en was hier in 2016 ook al gezien.

Naarmate de bermen schraler werden kregen we naast Biggenkruid en Vertakte leeuwentand ook Schermhavikskruid te zien.

Geelrode naalbaar

Grijskruid

Aan het containerpark groeide een Zweedse lijsterbes (niet te verwarren met de Meelbes) die daar niet leek aangeplant.

We keerden terug langs een “trage weg” die langs een paardenweide liep met schrale prikkeldraadvegetatie. Van zodra wij interesse toonden in het kleine talud onder de draad, kwamen de paarden natuurlijk ook kijken. Tussen de Schapenzuring en het struisgras konden we de Eenjarige hardbloem ontwaren.

Nieuwsgierige paarden en een schraal talud

Zweedse lijsterbes

Kristine haar oog viel op een oranje vlinder....die wel een parelmoervlinder zou kunnen zijn. Vervolgens sprong Herman over de gracht om de vlinder onze richting uit te jagen.... Met succes. De Kleine parelmoervlinder zette zich rustig neer op het biggenkruid voor onze neus en liet zich mooi bewonderen en fotograferen.

Terugkerend langs de straat hoopten we nog Liggende vetmuur te kunnen vinden, tevergeefs.... Wel belandden Straatliefdegras en Glad vingergras nog op de lijst.

Als laatste zagen we de Gele kamille in grote aantallen op een bouwwerf groeien. Wellicht is de soort hier geraakt door dat ze ergens in de buurt ingezaaid werd.

Kleine parelmoervlinder, een mooie soort voor deze streek

Gele kamille, wellicht hier uitgezaaid.

We eindigden met 150 soorten, een goed eindresultaat als je weet dat er in 2016 slechts 132 soorten werden gestreept.

Plantenwerkgroep Ogentroost – Natuurpunt Turnhoutse kempen

Excursie 12 september 2021 - Gewestbossen Ravels

Deelnemers: Jan Cortens, Marie-Josée Catteuw, Ludo De Bisschop, Ludo Meyvis, Nick Baelden, Richard Vergaelen (verslaggever)

Als laatste activiteit van 2021 richtten we ons op de nog bloeiende zomerplanten, de varens en de paddenstoelen. Hoewel de meeste planten reeds in “herfstslaap” verkeerden, vonden we toch nog enkele “levensgenieters” in volle bloei zoals Witte dovenetel en Akkerkool. Dat er een verschil in smaak is tussen Waterpeper en Perzikkruid werd nog de hele wandeling op de tong gevoeld!

In de berm bloeiden Zandblauwtje, dat erg veel houdt van arme zandgrond en Duizend-guldenkruid. In de middeleeuwen werden aan dit plantje vele helende eigenschappen toegeschreven en de kruidendokters verdienden er vele gouden gulden aan!

Gelukkig was de regenval van de voorbije dagen voor ons een meevaller, want paddenstoelen waren er in overvloed: we konden er 30 determineren. Reeds van verre dreef de lijk-geur van de grote stinkzwam ons tegemoet; de vliegen hadden hen reeds lang van tevoren ontdekt, want het groene kopje was al opgesmuld.

We onthouden ook dat inname van de fopzwam de rode bloedlichaampjes aantast en dat het eten van een inktzwam in combinatie met alcohol dodelijk kan zijn.

De dode stronken in het naaldbos kleurden oranje, want de Kleverige koraalzwam genoot met volle teugen van het vocht van de voorbije dagen!

Grote oranje bekerzwam

PLANTEN	PADDENSTOELEN
Klein Knopkruid	Gewone zwavelkop
Koninginnekruid	Gele korstzwam
Paardenbloem	Botercollybia
Witte dovenetel	Elfenbankje
Hennepnetel	Gezoneerd elfenbankje
Haagwinde	Gele aardappelbovist
Canadese fijnstraal	Grote stinkzwam
Akkerkool	Roodbruine slanke amaniet
Waterpeper	Parelamaniet
Perzikkruid	Braakrussula
Sint Janskruid	Grofplaat russula
Wilgenroosje	Geelwitte russula
Vlasbekje	Kleverige koraalzwam
Robertskruid	Roestvlekkenzwam
Eche brunel	Fopzwam
Wolfspoot	Sombere honingzwam
Gewone brunel	Groene anijstrectherzwam
Boerenwormkruid	Berkenboleet
Zandblauwtje	Kastanjeboleet
Duizendguldenkruid	Heksenboleet
Tormentil	Oranje dropzwam
Koningsvaren	Gewone krulzoom
Wijfjesvaren	Bittere kaaszwam
Stekelvaren	Dennenmoorder
Dubbelloof	Plooivoet stuifzwam
	Gladde inktzwam
	Kaneelkleurige melkzwam
	Bruine bundelriderzwam
	Grote oranje bekerzwam
	Waaiertje

Plantenwerkgroep Genk

<https://www.facebook.com/pwgenk/>

<https://www.natuurpunt.be/afdelingen/plantenwerkgroep-genk>

Zondag 27 juni station te Asch

Zo staat het er althans nog op de bordjes. We liepen vanaf de grote parkeerplaats (niet de kleine, Rutger!) over de grote baan naar de toegang van ons doel van deze dag: de groeve. Deze is vrij recent opengesteld voor publiek en er is ook een mooi fietspad rond gelegd. De groeve zelf is voor planten vooral interessant rond de wat vochtigere plaatsen. Er zijn twee waterhoudende poelen die we geheel rondgingen. Je wilt toch niet toevallig een stukje overslaan waar dan achteraf iets bijzonders blijkt te groeien. Behalve dat we moesten oppassen niet op de vele rugstreepadden te staan, zagen we er een plukje Moeraswolfsklauw, de kruising Veldrus met Zomprus en heel wat soorten wilgen. Wilgen herkennen is echt specialistenwerk geworden, maar we deden net of we het allemaal zelf prima wisten. De Duitse dot zal misschien nog gecorrigeerd moeten worden. In de groeve is ook veel 'tijdelijk water', d.w.z. dat het opdroogt in de zomer, en op een vlakke plaats in de groeve was daar al eens Schildereprijs gezien. We vonden het terug tussen massa's Waterpostelein en vonden zelfs een toefje Waterlepeltje. Bij het spoor dat ten noorden van de groeve loopt, vonden we de Muurbloemmosterd heel makkelijk terug. Het is een forse kruisbloemige met lichtgele bloemen. We gingen nu dwars door de groeve terug en kregen mooie vergezichten te zien. We beklommen de wand aan de zuidzijde en bewonderden natuurlijk ook de vlinders en andere vliegende diertjes. Opvallend was wederom de Roodbruine heiderouwzwever (we zagen haar ook bij de Kikbeek) die kennelijk parasiteert op de Behaarde rupsendoder die we ook dachten te hebben gespot. De wandeling bleek uiteindelijk niet de soortenrijkste te zijn (rond de 180 plantensoorten), maar we kregen er ook heel wat bijzondere soorten uit andere soortgroepen bij cadeau.

Zondag 29 augustus, Maas te Boyen.

Het kilometerhok dat we deden wordt doorsneden door de Maas en een aanzienlijk deel ligt in Nederland. We konden dus met een relatief korte wandeling toch een volledig km-hok bemonsteren. We begonnen in het dorpje alwaar we onder andere Plat beemdgras, Dubbelkelk en een Paarse toorts noteerden. Langs het pompoenveld net buiten het dorp vonden we de onvermijdelijke en boomlange in dichte bestanden groeiende Aardperen. Ook stond er heel wat Doornappel en Groene amarant. Op de dijk stond wat Kamgras, maar pas echt aan de Maasoever zelf werd het echt interessant. Het hoge water had de meestal weelderig groeiende eenjarigen grotendeels weggespoeld maar aan struikjes en boompjes en wat 'hardere' kruiden konden we wel plezier beleven. We vonden onder meer Bittere wilg, Zwarte balsempopulier, Indigostruik, Plataan en Vederesdoorn. De regen was inmiddels wat aan het doorzetten, dus besloten we er iets vroeger dan normaal mee te stoppen, maar natuurlijk niet voordat Gevlekte rupsklaver en Wilde cichorei in het daglijstje werden opgenomen.

Zondag 5 september Schoonbeekse bos

Mooi zacht weer, veel bloeiende planten, veel water overal in beken en in de vennen.... Het leek wel de start van het plantenseizoen.

We begonnen als vanouds aan de auto's alwaar de nodige ruigtekruiden en bermbegroeiers meteen voor een stevige bodem zorgden. Hertshoornweegbree, Hoge fijnstraal en meer. Daarna staken we de normaal drukke rondweg over, gelukkig was het een rustige zondag, om in het 'Schoonbeekse bos' eerst langs de Caetsbeek soorten als Engelwortel, Klein springzaad en haar roze zus Reuzenbalsemien te noteren.

Het doel was vervolgens om wat soorten van de natte heide te vinden, maar we lieten ons afleiden door sprinkhanen en krekels (oa. Blauwvleugelsprinkhaan en Veldkrekkel), Levendbarende hagedissen (veel!) en zelfs een Kleine bonte specht.

Ondertussen was boswachter Jan bij ons aangesloten en konden we eens met toestemming buiten het pad gaan kijken. Zo gingen we de vochtige heide op alwaar we in redelijke hoeveelheid de eerder beloofde Cranberry zagen. Het begon met een toefje, maar plaatselijk stonden er toch wel erg veel. Enkele toefjes droegen de zeer bekende vruchten.

Een te gekke ontdekking bleek hier de Bidsprinkhaan. PWGenk heeft daar ietsje patent op want we zagen die ook al in redelijk aantal op de Teut. Nu dus ook geheel onverwacht en mogelijk nieuw voor deze plaats in het Schoonbeekse. We liepen nu terug via bospaden en wat aanliggende kleinere vennen langs het pad en vonden soorten als Wilde gagel, Kleine zonnedauw, Tormentil, Veenpluis en Gewone waternavel. Het gebied heeft duidelijk ook meer potentie en de komende jaren zullen hier wel de nodige specialere soorten van vennen opduiken ook. Bijna weer bij het begin van de wandeling kregen we uitleg bij een gigantische solitaire Amerikaanse vogelkers. Het ging over bosbeheer en tolerantie voor ingeburgerde exoten. De waardering die de dagvlinders voor de gistende vruchten ter plaatse toonden illustreerden ook direct wel dat de boom toch enige natuurlijke betekenis kan hebben.

Plantenwerkgroep Oost-Brabant

Op zondag 11 juli 2021 gingen we op stap met Marc Leten in onze kustduinen, in de Fluihoek en de Westkust.

Voor de meesten onder ons was het een zeer interessante uitstap waarbij we veel nieuwe soorten konden waarnemen. Kogelbies, Zandweegbree, *Juncus striatus*, Noordse rus, Bonte paardenstaart, Rood cypergras, Stippelzegge, Zeerus, Waterpunge, Knobbies, Drienervige zegge waren nieuwe ontdekkingen. Met de minuscule dwergbloem was het een prettig weerzien.

De Sierlijke vetmuur, Fraai duizendguldenkruid en Teer guichelheil stonden volop te bloeien.

Ook de orchideeën deden hun best om op te vallen : Honingorchis, Moeraswespenorchis, Grote keverorchis en Bosorchis. De Vleeskleurige orchis en Bijenorchis waren ondertussen bijna uitgebloeid terwijl de Duinwespenorchis nog in knop stond.

We leerden ook het schildje van de julikever kennen en de Gewone zeeappel.

Een prachtige excursie in een rijk en boeiend gebied, we hebben ervan genoten.

Nieuwsbrief Paddenstoelen

Paddenstoelenwerking Natuurpunt

Momenteel zijn er in Vlaanderen 13 paddenstoelenwerkgroepen van Natuurpunt actief.

Zij organiseren talloze excursies waarbij aandacht besteed wordt aan educatie en inventarisatie van gebieden. Deze waarnemingen worden systematisch ingevoerd als puntwaarneming of gebiedswaarneming op www.waarnemingen.be Meer gevorderde werkgroepen geven hun waarnemingen door aan FUNBEL, de databank van de Koninklijke Vlaamse Mycologen Vereniging (KVMV), op kwartierhokniveau (1 km x 1 km). Deze verspreidingsgegevens kunnen gebruikt worden om een beter inzicht te krijgen in de diversiteit, verspreiding en achteruitgang van paddenstoelen in Vlaanderen. Natuurpunt werkt zoveel mogelijk samen met KVMV voor verschillende projecten: verspreidingsonderzoek in Vlaanderen, brandplekpaddenstoelenproject, atlas Vlaams-Brabant, Prioritaire soorten in Antwerpen en Vlaams-Brabant, ...

Bij Natuurpunt worden beginnende paddenstoelenliefhebbers opgeleid om daarna verder te specialiseren onder begeleiding van de specialisten van KVMV. Bij KVMV kan je onder andere microscopie cursussen volgen en infoavonden bijwonen. Meer info vind je op www.kvmv.be

Coördinatie Natuurpunt Studie – Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

Roosmarijn Steeman 015/ 29 72 22 en Wim Veraghtert

Roosmarijn.steeman@natuurpunt.be

Wim.Veraghtert@natuurpunt.be

Natuurpunt Educatie – Graatakker 11, 2300 Turnhout

Hans Vermeulen

tel. 014 47 29 53

Hans.Vermeulen@natuurpunt.be

Website (algemeen):

<http://www.natuurpunt.be/paddenstoelen-herkennen>

Paddenstoelen.flits

Dé maandelijkse digitale nieuwsbrief over paddenstoelen. Vol nieuws over nieuwe publicaties, projecten, excursies en interessante vondsten.

Schrijf je in via www.natuurpunt.be

Ook jij kan iets bijdragen aan de Nieuwsbrief Paddenstoelen

Paddenstoelenwerkgroepen

De Takruitertjes Regio Waas & Dender
Paddenstoelenwerkgroep Meetjesland
Paddenstoelenwerkgroep VI. Ardennen Plus
Paddenstoelenwerkgroep Zwamvlok - Denderstreek
Planten- & zwammenwerkgroep Natuurpunt Schijnvallei
Paddenstoelenwerkgroep Zemst
Paddenstoelenwerkgroep Landen
Zwammenwerkgroep Zuidwest-Brabant
Paddenstoelenwerkgroep Mandelstreke
Paddenstoelenwerkgroep Westhoek
Paddenstoelenwerkgroep ZW-Vlaanderen Mycologia
Brugse Mycologische Werkgroep (BMW)
Paddenstoelenwerkgroep Natuurpunt De Bron
Paddenstoelenwerkgroep Landschap De Liereman

Paddenstoelenseizoen vroeg gestart met nieuwe topvondsten voor Vlaanderen

Leucopaxillus tricolor - Filip Fleurbaey

06 SEPTEMBER 2021

De meeste paddenstoelen bestaan voor 95% uit water en de vlezige vruchtlichamen schieten bij regenbuien uit de grond. In deze uitzonderlijk natte zomer kregen we dan ook bijzonder veel paddenstoelen te zien, waaronder ook zeldzame soorten. In het Warandepark in Tervuren werd zelfs een opvallende nieuwe soort voor Vlaanderen aangetroffen: Leucopaxillus tricolor heeft voorlopig nog geen Nederlandse naam.

Begin augustus vond Filip Fleurbaey meerdere exemplaren van een forse bleekbruine paddenstoel met een typische geur die niet meteen thuis te brengen was. Hij nam een exemplaar mee naar huis en na macro- en microscopisch onderzoek kwam hij bij een soort uit die nog nooit eerder in Vlaanderen en Nederland werd gezien: *Leucopaxillus tricolor*. Er zijn wel twee verwante soorten uit het genus *Leucopaxillus*, dat de passende Nederlandse naam dikhoed kreeg, bekend uit Vlaanderen. De Reuzendikhoed en Roodwitte dikhoed zijn zeldzaamheden in Vlaanderen, met maar enkele groeiplaatsen. Een passende naam voor *Leucopaxillus tricolor* zou Driekleurige dikhoed zijn. Met zijn bruine hoed, bleekgele plaatjes en stevige witte steel heeft deze paddenstoel inderdaad drie kleuren. De specifieke geur wordt in de literatuur beschreven als koolteer. De soort is bekend als opruimer van organisch materiaal van eiken en beuken op kalkrijke bodem. De soort is wereldwijd gekend, zowel uit verschillende landen in Europa (Scandinavië, Estland, Slovenië, Zwitserland, Duitsland, Hongarije, Oostenrijk en Spanje) als in Noord-Amerika en Canada.

Warandepark Tervuren, een hotspot voor speciale paddenstoelen

De eerste Vlaamse vondst van *Leucopaxillus tricolor* gebeurde niet toevallig in het Warandepark in Tervuren. Dit oude beukenbos op kalkrijke bodem met veel reliëf is werkelijk een schatkamer voor paddenstoelen. Een hele resem zeldzame soorten zijn hier te vinden: Paradijsgordijnzwam, Kersrode boleet, Satansboleet, Bloemkoolzwam,

Meer mooie vondsten in dit vroege seizoen

Obsidentify is niet altijd geschikt om zeldzame paddenstoelen op naam te brengen. Er is namelijk te weinig referentiebeeldmateriaal van zeldzame soorten en vaak is microscopie nodig om paddenstoelen op naam te brengen. Toch kon het validatorsteam (paddenstoelkenners die ingevoerde paddenstoelfoto's in waarnemingen.be checken) al enkel bijzondere soorten uit de databank opvissen.

Zo heeft de Europees bedreigde Rozerode wasplaat nu een vierde vindplaats in Vlaanderen, in Poperinge. In Heverleebos bij Leuven, een bos dat zeer goed doorzocht is op paddenstoelen, werd voor het eerst de Spatelzwam waargenomen. Deze opvallende gele paddenstoel had tot hiertoe slechts 5 vindplaatsen in Vlaanderen.

Het ziet er intussen naar uit dat september een eerder droge maand wordt. De kans is dan reëel dat er in augustus meer paddenstoelen geweest zullen zijn dan in “de echte paddenstoelenperiode bij uitstek”, september-oktober. Het blijft altijd spannend. Je kan de paddenstoelenvondsten opvolgen via www.waarnemingen.be

Tekst: Filip Fleurbaey en Roosmarijn Steeman

Paddenstoelenwerkgroep Landschap De Liereman

<https://www.natuurpunt.be/afdelingen/paddenstoelenwerkgroep-landschap-de-liereman>

Ook paddenstoelengek? Of wil je gewoon een toffe wandeling maken? Combineer het! Natuurpunt De Wulp organiseert in samenwerking met de Paddenstoelenwerkgroep van Landschap De Liereman een paddenstoelenwandeling. Oktober is de paddenstoelenmaand, en niet in het minst in Landschap De Liereman. Overal vind je nu paddenstoelen. De gids neemt je mee op zoektocht naar de meest uitzonderlijke exemplaren. Over elke paddenstoel valt er wel een leuk verhaal te vertellen. Breng je laarzen mee of trek stevige stappers aan!

Zondag 24 oktober en zondag 31 oktober

Afspraak: 13u30 Bezoekerscentrum Landschap De Liereman

Schuurhovenberg 43, 2360 Oud-Turnhout

Inschrijven en info via Bc.deliereman@natuurpunt.be of 014 42 99 66

Of <https://www.natuurpunt.be/agenda/paddenstoelenwandeling-49131>

<https://www.natuurpunt.be/agenda/paddenstoelenwandeling-49132>

Zwammenwerkgroep Zuid-West-Brabant

Zin om je te verdiepen in de wereld van zwammen? Neem contact met ons op en sluit je aan bij de werkgroep. Piet.onnockx@telenet.be

Zondag 3 oktober Domein Terriest

Afspraak: 9u Parking bij kruispunt Assensteinweg/Kasteelstraat, Pepingen

Woensdag 6 oktober Zoniënwoud

Afspraak: 9u Parking Middenhut, Sint-Genesius-Rode

Zondag 10 oktober Bois du Chapitre

Afspraak: 9u Oud station van Braine-le-Chateau, Place de la Station

Vrijdag 15 oktober Zevenbronnen, kant Boomgaard

Afspraak: 9u Vijverparking, Zevenbronnen, Sint-Genesius Rode

Zondag 17 oktober Hallerbos, Kant Kampendaal

Afspraak: 9u Via Dworp naar Kampendaal, Parking 9 Hallerbos

Dinsdag 19 oktober Paddenstoelententoonstelling

Afspraak: 9u Jaarmarkt Dworp, Sint Victorschool

Woensdag 20 oktober Hanenbos

Afspraak: 9u Begijnenbosstraat, parking Urban Soccer, Dworp

Zondag 24 oktober Gasthuisbos

Afspraak: 9u Parking asielcentrum, Sanatoriumstraat, Alseberg

Woensdag 27 oktober Provinciedomein Huizingen

Afspraak: 9u Parking provinciedomein, Torleylaan, Huizingen

Zondag 31 oktober Lombergbos

Afspraak: 9u Busdepot Leerbeek, Edingensesteenweg, Gooik.

Woensdag 3 november Colruyt reservoir

Afspraak: 9u Molenstraat, Halle

Zondag 7 november Warandepark Essenbeek

Afspraak: 9u Kerk Essenbeek, Kasteelstraat, Halle

Brugse Mycologische Werkgroep

<https://www.natuurpunt.be/afdelingen/brugse-mycologische-werkgroep>

Overzicht wandelingen 2021

Zondag 3 oktober: Bulskampveld

Afspraak: 9u30 parking "Het Aanwijs" Begeleiding: Hugo Ruysseveldt

Zondag 10 oktober Beisbroek - publiekswandeling

Afspraak: 14u kasteel Zeeweg Begeleiding: Wim Jans, Catrine Van Overloop en Charlotte Pieters

Zondag 17 oktober Vloethemveld

Afspraak: 10u parking Vloethemveld, Diksmuidse Heirweg, Zedelgem
Info en inschrijven: Paul Jacobs: 0468/168329 of jacobs.p@hotmail.com

Zaterdag en zondag 23-24 oktober Zwin – Bezoekerscentrum

Gidsen: Wim Jans, Catrine Van Overloop en Charlotte Pieters Meer info: <https://www.zwin.be/>

Zaterdag 30 oktober Vagevuurbossen

Afspraak: 9u30 Opvangcentrum Rode Kruis, Boskapeldreef 6, Wingene Gids: Mieke Verbeken

Zaterdag 7 november Fonteintjes

Afspraak: 9u30 Gids: Yan Verschuere

Zaterdag 27 november Wijnendalebos, Torhout

Afspraak: 9u30 parking links van het kasteel, Oostendestraat 390, Torhout
Met etentje in Heuvelhof als afsluiter. Begeleiding: Charlotte Pieters – Inschrijven via 0495/80 73 67

Paddenstoelenwerkgroep Zuid-West Vlaanderen Mycologia

<https://www.mycologia.eu/>

Woensdag 6 oktober Paddenstoelentocht Provinciaal domein Wallemote in Izegem

Afspraak: 13u30 Parking domein, Kokelarestraat Izegem
Gids: Christine Hanssens christine.hanssens@gmail.com

Woensdag 20 oktober Domein Bergelen te Gullegem

Afspraak: 13u30 parking Hemelhofweg – Gullegem.
Gidsen: Marc Rouzeré en Joseph Iserbyt.